

Propaganda rusă demonizează zona euro și moneda digitală a BCE

de [Liviu Anghel](#)

De anul trecut, de când Banca Centrală Europeană (BCE) a anunțat că lucrează la prima fază de digitalizare a monedei euro, spațiul informațional european a fost inundat de o serie de narative cu iz alarmist, care avertizează asupra unor așa-zise intenții tenebroase ale UE, ascunse în spatele acestui proces.

EuvsDisinfo a analizat mai multe dezinformări de acest fel și a regăsit aceeași placă propagandistică: adoptarea monedei digitale a BCE va aduce oamenilor o supraveghere masivă din partea instituțiilor UE și o pierdere totală a suveranității, astfel încât nu se poate vorbi despre o libertate reală. Narativele mai punctează că ar exista motive puternice la nivel geopolitic, pentru implementarea acestei măsuri, suspectă fiind graba cu care BCE dorește să o adopte.

Impunerea, aproape cu forța, a monedei digitale în UE, ultimul bloc puternic de putere internațională, urmărește alipirea totală la politicile NATO și ale Forumului Economic de la Davos. Păpușarii din umbră au pierdut SUA, au pierdut China, iar singurul punct de sprijin pe care îl mai au pentru a continua lupta și a rămâne la masa marilor actori este să controleze UE. Acesta este motivul pentru care se grăbesc, scriu agitatorii Kremlinului pe rețelele sociale, identificați de EuvsDisinfo.

Sursa citată arată că aceasta este o încercare disperată de a discredita planurile BCE de a introduce progresiv o monedă digitală euro, prin prezentarea nefondată a acesteia drept un *instrument de supraveghere* și o *pierdere de suveranitate* din partea entităților supranaționale, reluând și răspândind o teorie a conspirației bine identificată. În acest caz, obiectivul este de a promova mai multe narațiuni recurente de dezinformare pro-Kremlin împotriva Uniunii Europene și despre presupusa lipsă de suveranitate a statelor membre. Dezinformarea pro-Kremlin promovează în mod regulat teoriile conspirației ca modalitate de a submina democrația.

Deși, în ultimii ani, a existat o dezbatere puternică în rândul liderilor și experților europeni cu privire la oportunitatea introducerii unei monede euro digitale, cu personalități proeminente care au pledat atât pentru, cât și împotriva acesteia, acest proiect nu are nimic de-a face cu ceea ce susțin aceste dezinformări.

După cum a explicat BCE, euro digital ar fi un echivalent electronic al numerarului, completând bancnotele și monedele și oferind oamenilor o alegere suplimentară cu privire la modul de plată printr-un sistem accesibil și acceptat în toate țările din zona euro. Acesta ar rezolva faptul că nu există o opțiune europeană de plată digitală care să acopere întreaga zonă euro, 13 din 20 de țări depinzând de sistemele internaționale ale unor procesatori pentru plățile cu cardul.

Potrivit economistului-șef al BCE, Philip Lane, euro digital ar consolida, de asemenea, suveranitatea și coeziunea monetară a Europei. De fapt, de acestea se teme cel mai mult Moscova. Contrar celor afirmate în materialele de dezinformare, nu există nicio grabă în ceea ce privește punerea în aplicare a acestui proiect, deoarece acesta progresează aproximativ în același ritm, așa cum a fost prezentat, întrucât prima fază a început în noiembrie 2023. O a doua fază pregătitoare este prevăzută să înceapă în octombrie 2025.

France 24 scrie că, atunci când Christine Lagarde, șefa BCE, într-o conferință de presă de luna trecută, a făcut referire la un termen-limită din octombrie 2025 pentru trecerea la următoarea etapă a pregătirilor, rețelele de socializare s-au aprins cu mesaje alarmante care indicau iminența lansării.

Harald Vilimsky, membru al Parlamentului European din partea Partidului Libertății (FPOe), formațiune austriacă de extremă dreapta, s-a numărat printre cei care au postat că BCE vrea să introducă euro digital în octombrie, o afirmație incorectă care s-a răspândit rapid. Afirmația a fost reluată pe X de Nicolas Dupont-Aignan, șeful eurosceptic al partidului *Rise Up France*, care a adăugat că *proiectul este o nebunie pentru libertățile noastre*.

Alte postări distribuite pe scară largă au repetat informații de tip fake news care au însoțit proiectul încă de la faza sa incipientă: că un euro digital ar însemna sfârșitul numerarului sau ar fi utilizat pentru supravegherea financiară, permițând BCE să blocheze sau să urmărească plățile sau să acceseze economiile oamenilor.

Banii tăi nu vor mai fi ai tăi, susținea un videoclip francez de pe *TikTok*, distribuit de peste 15.000 de ori. *Falsurile care circulă online dezvăluie o neîncredere mai largă în instituțiile centralizate*, spune Vicky Van Eyck, director executiv al grupului de campanie *Positive Money Europe*.

Comentariile recente ale președintelui francez Emmanuel Macron și ale șefei Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, cu privire la nevoile de investiții, au fost, în mod similar, folosite în mod abuziv, în postări virale care au susținut, în mod fals, că oamenilor le vor fi confiscate economiile.

BCE și zeci de alte bănci centrale din întreaga lume analizează sau pun în circulație monede digitale ale băncilor centrale (CBDC) pe măsură ce utilizarea numerarului scade. De la pandemia de Covid-19 înapoi au proliferat teoriile conspirației conform cărora guvernele ar planifica societăți fără numerar pentru a controla cetățenii, însă oficialii BCE s-au străduit să sublinieze că un euro digital ar completa numerarul, nu l-ar înlocui.

Emiși de BCE, banii ar fi lipsiți de riscuri. Aceștia ar fi păstrați într-un portofel digital, iar plățile ar putea fi efectuate online sau offline, permițând un anonim asemănător deținerii banilor lichizi. BCE afirmă că nu ar putea face legătura directă între tranzacții și anumite persoane. În argumentele sale în favoarea unui euro digital, BCE susține că acesta ar consolida autonomia strategică a Europei. Un euro digital ar permite transferurile directe de bani între utilizatori,

oferind un serviciu de plată paneuropean care ar putea reduce dependența de giganții americani ai plăților, precum *Mastercard*, *Visa*, *Apple Pay* sau *PayPal*.

Această dependență expune Europa riscurilor de presiune și constrângere economică, a avertizat săptămâna trecută Philip Lane, într-o aluzie la tensiunile transatlantice. Lane a afirmat că un euro digital ar putea, de asemenea, să contracareze influența *monedelor stabile* din ce în ce mai populare, susținute de dolar, monede digitale private care sunt ancorate la dolarul american și care ar putea submina euro dacă ar fi adoptate pe scară largă în Europa.

Ignazio Angeloni, fost oficial al BCE și în prezent cercetător la Universitatea Bocconi din Milano, a declarat că europenii au deja o multitudine de opțiuni facile de plăți și nu caută neapărat o alta. Pentru moment, discuțiile privind euro digital se află încă într-un stadiu destul de tehnic, a spus Angeloni, iar mulți cetățeni nu sunt interesați. Van Eyck a declarat că interesul ar putea fi împiedicat de planurile de a limita numărul de euro digitali pe care consumatorii îi pot deține.

Un raport al BCE publicat în martie a arătat că, între 2022 și 2024, gradul de conștientizare cu privire la euro digital a crescut de la 18 la 40% în rândul respondenților la sondajele din zona euro. Dorința potențială de a-l utiliza a rămas sub 50 %. Banca Centrală Europeană garantează că euro digital va putea fi schimbat în orice moment cu suma corespunzătoare de numerar.

France 24 notează că decizia de a emite un euro digital va fi luată numai după ce legislația Uniunii Europene va intra în vigoare, însă progresele înregistrate la Bruxelles au fost lente. Dacă va fi adoptat, un euro digital nu va fi introdus mai devreme de jumătatea anului 2027 sau din 2028, au declarat oficialii pentru AFP.

În plus, UE nu are competența de a sechestra sau a confisca, în mod arbitrar, economiile private, ci acționează într-un cadru juridic care protejează drepturile individuale de proprietate, conform articolului 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, articolul 345 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și articolul 1 din Protocolul nr. 1 de la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. n

Croația, aruncată în lupta cu normalitatea

Într-o analiză a *factcheck.bg*, se arată că, la începutul lunii aprilie a lui 2024, mai multe site-uri bulgare și rețele sociale au publicat articole referitoare la inflația din Croația. Titlurile acestora menționau că nivelurile acestui indicator pe o bază anuală au fost cele mai ridicate din zona euro în martie. De ce devenise acest lucru atât de important pentru propaganda rusească din Bulgaria? Pentru că se sugera că inflația este cauzată de aderarea la euro a Croației.

Deși informația nu este incorectă din punct de vedere statistic, postările nu luau în considerare imaginea de ansamblu a dezvoltării economice a Croației. Acesta este un caz clasic de selectare tendențioasă a informațiilor cu privire la o anumită problemă, astfel încât acestea să confirme o

anumită teză, ignorând în același timp o cantitate mare de alte date care o contrazic. Această tehnică de manipulare este cunoscută sub numele de *cherry picking* – ajungerea la o concluzie pe baza unei cantități mici de dovezi tendențioase. În acest fel, în afara contextului, știrea conform căreia, în martie 2024, Croația s-a clasat pe primul loc în ceea ce privește inflația în zona euro a început să fie utilizată ca argument în favoarea dezavantajului adoptării monedei euro în Bulgaria.

De asemenea, nu se menționează că, cu excepția acelei luni, inflația în Croația a scăzut constant de la aderarea la zona euro. Este omis faptul că, de la aderarea la zona euro, la 1 ianuarie 2023, creșterea veniturilor în țară a fost în medie de 12 % pe an. Iar Croația se numără printre cele trei țări din UE cu cea mai mare creștere economică.

Potrivit Băncii Centrale Europene, adoptarea monedei euro a avut un impact redus asupra prețurilor de consum din țară. *După ce a fost împinsă în dezastruosul euro, Croația are cea mai mare inflație*, suna un titlul din presa bulgară. Varietatea titlurilor, precum și publicarea informațiilor ca editoriale pe mai multe site-uri diferite, dau impresia că mai multe instituții media separate transmit simultan știrile și ajung la concluzii unanime. În realitate, este vorba de o reproducere mot-a-mot a unui singur articol scurt.

În plus, unele dintre ediții sunt înfrumusețate cu elemente evaluative vii, deși sunt prezentate ca o știre care, în mod normal, nu ar trebui să conțină comentarii. Urmând modelul materialelor de pe site-urile de aici, accentul se pune, de asemenea, doar pe faptul că aceasta este țara cu cea mai mare inflație din zona euro în ultima lună, fără a acorda atenție altor indicatori sau datelor din lunile anterioare. Din nou, se face o legătură explicită între inflația pentru martie 2024 și adoptarea monedei euro în ianuarie 2023.

Rusia, cu tunurile pe Bulgaria

Narativele propagandistice lansate de Rusia acoperă un spectru larg al spațiului informațional european, ținând, cu prioritatea, țările din fostele state ale blocului comunist. Bulgaria, vecina de la sud de Dunăre, este bombardată, în această perioadă, cu fantasmagorii purtătoare de frică legate de aderarea țării la moneda euro, la 1 ianuarie 2026. Citind cum publicul bulgar este asaltat de conspirații lansate de Kremlin, ne putem face o idee despre cum ar arăta dezinformarea de acest fel cu care ar putea fi ținută și țara noastră.

Echipa de fact-checking a televiziunii bulgare de stat a verificat mai multe informații panice lansate în spațiul informațional intern. Varianta în limba bulgară a *Deutsche Welle* le-a analizat, prezentându-le într-un amplu material.

Într-un videoclip, publicat pe *YouTube* de o eurodeputată a partidului pro-Kremlin *Renașterea*, viralizat și pe rețelele sociale, aceasta susține că, dacă Bulgaria adoptă moneda euro, apoi varianta digitală, instituțiile europene le pot confisca cetățenilor bulgari economiile, investițiile sau fondurile de pensii, folosindu-le așa cum crede Comisia Europeană (CE) de cuviință, de exemplu

pentru a investi în industria de apărare. *Se discută activ că UE va confisca, într-un fel, banii oamenilor dacă nu îi cheltuiesc într-o anumită perioadă, potrivit ei, această perioadă fiind de până la șase luni de la depunerea banilor în cont.*

Această informație nu este adevărată, fiind legată artificial de două inițiative diferite și fără legătură între ele ale Bruxelles-ului. În primul rând, Comisia a anunțat că va investi 800 de miliarde de euro în înarmare, în contextul amenințării Rusiei și al schimbărilor în politica externă a SUA. Decizia de a crea un euro digital, în esență o formă electronică de numerar susținută de BCE, nu a fost încă luată, iar orice posibilă lansare ar fi peste ani.

În același timp, Comisia Europeană a adoptat în martie o strategie pentru crearea unei Uniuni pentru economii și investiții.

Acest lucru a fost planificat de ani de zile, dar, până de curând, planul a fost de a o numi o Uniune a piețelor de capital. Prin această Uniune, UE dorește să faciliteze investițiile – prin armonizarea legislației și a oportunităților comune între statele membre. Ideea că UE poate fura economiile private ale oamenilor câștigă teren și în alte țări, după cum a arătat o verificare efectuată de echipa *Deutsche Welle* la sfârșitul lunii martie.

Cetățenii UE s-au bucurat și se vor bucura în continuare de libertatea deplină de a investi în funcție de alegerile lor personale: ei vor avea întotdeauna controlul deplin asupra locului în care doresc să își păstreze și să își aloce banii, a declarat purtătorul de cuvânt al Comisiei Europene, Olof Gill, ca răspuns la o întrebare *DW*. Instituțiile europene nu pot avea acces la conturile bancare private, la economiile sau la fondurile de pensii ale cetățenilor. Autoritățile de aplicare a legii pot obține doar informații despre tranzacțiile dintr-un cont și numai dacă persoana al cărei cont a comis o infracțiune. De fapt, adevărul este exact opusul a ceea ce susține Laikova, economiile cetățenilor din UE sunt protejate chiar și împotriva unui potențial colaps al băncii în care se află. Economii de până la 100.000 de euro sunt supuse compensării într-un astfel de caz.

În Bulgaria, într-un alt videoclip, eurodeputata partidului *Renașterea* vorbește despre *programarea banilor noștri* și susține că Comisia Europeană va putea controla când, unde și pe ce își cheltuie bulgarii banii. Nimic din toate acestea nu este adevărat. Așa-numiții *bani programați* pot fi, de exemplu, bonuri de masă care au o dată de expirare și pot fi folosite doar pentru anumite produse și în anumite magazine. Moneda digitală nu ar fi așa ceva.

Explicațiile experților

Ralitsa Kovacheva, cercetător în domeniul dezinformării și profesor de jurnalism la Universitatea din Sofia, spune că o parte din motivul pentru care aceste afirmații câștigă teren este nivelul relativ scăzut de alfabetizare mediatică din țară. Potrivit unui sondaj Eurobarometru din 2023 privind alfabetizarea digitală, doar 31% dintre locuitorii Bulgariei au cel puțin competențe digitale de bază, ceea ce este sub media UE de 54%.

Toate aceste lucruri îi sperie pe oameni și de aceea ei sunt exploatați, explică Kovacheva. Pe de altă parte, această narațiune a suprimării drepturilor odată cu apariția unei monede euro digitale este foarte puternic promovată de Kremlin, adaugă ea.

Dezinformarea împotriva monedei euro este o parte esențială a narațiunilor generale antieuropene și antioccidentale alimentate de purtătorii de cuvânt pro-ruși din societatea bulgară. *Analizele* privind moneda digitală ale site-ului de propagandă rusesc *Strategic Culture Fund* (Fondul Strategic pentru Cultură) continuă să-și facă loc în mass-media online bulgară, cum ar fi site-ul *Pogled.info*, după cum arată cercetările realizate de platforma bulgară de verificare a faptelor *Factcheck.bg*.

Textele de pe *Pogled.info* sunt adesea traduse și adaptate din materiale ale Fondului Strategic pentru Cultură. Site-ul a fost identificat de Departamentul de Stat al SUA drept unul dintre pilonii propagandei și dezinformării rusești. Ministerul de Externe al Rusiei enumeră Fondul drept unul dintre partenerii săi.

Campania de dezinformare împotriva zonei euro este puternic influențată de narațiunile rusești. Ideea este de a semăna neîncredere în societatea bulgară și de a prezenta tot ceea ce este legat de Bruxelles ca fiind negativ. *Moneda comună este o țintă ușoară pentru aceste campanii. Orice atac potențial asupra așa-numitelor elite europene, care, conform teoriei conspirației, încearcă mereu să controleze și să jefuiască oamenii, se potrivește perfect cu propaganda antieuropeană,* conchide expertul Ralitsa Kovacheva.